

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОСНОВНИ ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ПРЕВАНТИВНИ ДЕЙСТВИЯ ПРИ БЕДСТВИЯ И ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН

В съответствие с изискванията на чл. 9 от *Закона за защита при бедствия* (<https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135540282>) в общините и областите от българската част на трансграничния регион са разработени и утвърдени *Планове за защита при бедствия*, включващи отделни части за опасностите от природен и техногенен характер - земетресение, наводнение, ядрена и радиационна авария и други кризисни ситуации.

Всяка от тези части съдържа:

- анализ и оценка на риска от бедствия;
- мерките за предотвратяване или намаляване на риска от бедствия;
- мерките за защита;
- разпределението на задълженията и отговорните органи и лица за изпълнение на предвидените мерки;
- необходими средствата и ресурси за изпълнение на дейностите;
- начина на взаимодействие между съставните части на единната спасителна система;
- реда за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, на съставните части на единната спасителна система и населението при опасност или възникване на бедствия.

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Ежегодно в общините се организират и осъществяват следните дейности:

- анализ, оценка на рисковете и планиране на мероприятия по защитата при бедствия;
- усъвършенстване на подготовката и повишаване квалификацията на служителите за постигане на максимална ефективност при изпълнение на дейностите и задачите при бедствия;
- разработване и актуализиране на планиращи документи при бедствия и кризисни ситуации;
- поддържане на ефективно денонощно дежурство за оповестяване на населението за опасност от и/или бедствия и кризисни ситуации и поддържане на взаимодействие с институциите;
- участие в учения, мероприятия и междуведомствени работни групи, относно защитата при бедствия.

Основните задачи и дейности при бедствия и кризисни ситуации се определят съгласувано с компетентните ведомства, дирекции и териториални структури.

Във връзка с прилагането на мерките, които са предвидени в **Плана за защита при бедствия** на общините и изискванията на нормативните документи в тази област, в настоящия документ се публикува **полезна информация и препоръки за превантивни действия**:

ПРИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЯ

Земетресението е природно бедствие, което *не може да бъде предсказано*.

Неговата продължителност не е голяма, но последствията са тежки. На територията на нашата страна най-опасните сеизмични зони, с възможен максимален магнитуд 7.0, са Кресненската, Пловдивската, Софийската, Горнооряховската и Шабленската.

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Земетресенията са природни бедствия, които *не могат да бъдат предотвратени*. За недопускането на човешки жертви и тежки материални загуби, държавните органи предприемат мерки, свързани с антисейзмичното строителство, спазване на строителните норми, създаване на готовност за адекватно реагиране и за ликвидиране на последиците.

Не трябва, обаче, да забравяме, че правилното поведение на всеки от нас може да бъде животоспасяващо.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ СЕИЗМИЧНО СПОКОЕН ПЕРИОД:

- вкъщи трябва да имате поставени на удобно място фенерче, чанта за документи и особено ценни вещи, аптечка с необходимите Ви лекарства, по една топла дреха за всеки, резерв от храна и вода;
- закрепете здраво мебелите вкъщи и не поставяйте тежки, лесно падащи предмети на високи места;
- съхранявайте пожароопасните вещества и отрови в плътно затворени съдове;
- оставете свободен входа на жилището и не го задръствайте с предмети;
- помислете и определете най-безопасното място в жилището си;
- имайте предвид, че при земетресение най-опасни са балконите, външните стени, стълбищата и асансьорите;
- подгответе план за поведението на членовете на семейството;
- определете лице за връзка между членовете на семейството, което е извън Вашия регион.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ УСЕЩАНЕ НА ПЪРВИЯ ТРУС

- не трябва да напускате сградата, в която се намирате. Направете го само, ако прецените, че можете да излезете на открито за около 10 секунди.
- заемете най-безопасното място в сградата - под рамката на вратата, близо до вътрешна стена, колона, под стабилна маса или легло;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- след първите вибрации люлеенето ще се засилва, запазете самообладание и не хуквайте към асансьорите и стълбите;
- ако сте на улицата, застанете далеч от сгради и далекопроводи;
- ако трусят Ви завари зад волана, спрете на открито, безопасно място и изчакайте;
- в обществения транспорт е по-добре да изчакате края на труса в превозното средство.

ДЕЙСТВИЯ СЛЕД ПРЕМИНАВАНЕ НА ПЪРВИЯ ТРУС

- изключете електричеството, газта и водата;
- вземете подготвения багаж и бързо напуснете сградата;
- слезте по стълбите, не ползвайте асансьор;
- осигурете предимство за майките с деца и за възрастните хора;
- след като излезете от сградата, отдалечете се на открито място, най-малко на разстояние равно на височината на най-близката постройка;
- не заставайте под далекопроводи, електрически, трамвайни и тролейбусни мрежи;
- окажете първа помощ, ако около Вас има пострадали;
- обозначете местата, на които има затрупани хора. Помогнете, ако това е възможно;
- следете информацията, които ще се излъчват по средствата за масова информация и по местните радиостанции;
- изпълнявайте указанията на МВР, ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, полицията и на други компетентни органи;
- спазвайте обществения ред.

ДЕЙСТВИЯ СЛЕД ЗЕМЕТРЕСЕНИЕТО

- изчакайте излъчването на информация за затихване на земните трусове и отминалата опасност;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- можете да влезете в жилището си само след основен оглед на сградата и проверка, направена от компетентните органи;
- не претоварвайте телефонните линии с ненужни телефонни разговори, кратко информирайте близките си, че сте живи и здрави;
- спазвайте висока лична хигиена и не пийте вода от непроверени източници; след земетресение има опасност от възникване на епидемии;
- по време на бедствия нараства престъпността, бъдете внимателни, пазете имуществото си и сигнализирайте при констатиране на нередности.

ПРИ НАВОДНЕНИЕ

Наводнението е природно бедствие, при което временно се залива земна местност или територия с огромно количество вода, вследствие на повишаването на нивото на водните басейни и речните корита. Причините за повишаването на нивото на тези водни басейни могат да бъдат различни - интензивни валежи или снеготопене, скъсване на язовирна стена, разрушаване на диги, високи вълни или човешка дейност.

Наводненията могат да нанесат значителни щети в населени места, на сгради, коли, мостове, пътища и транспортна инфраструктура. При наводнения може да бъдат застрашени Вашият живот или имущество.

При опасност от наводнение ще бъдете известени чрез изградените системи за ранно предупреждение и оповестяване, чрез други определени сигнали за населеното място или чрез средствата за масово осведомяване.

Следете съобщенията по радиото, телевизията, местни радиовъзли и изпълнявайте конкретните указания, съобразно създадената ситуация.

Спазвайте указанията и реда, установен от органите на изпълнителната и местна власт и спасителните екипи.

КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАЕМ ПРЕДВАРИТЕЛНО?

- осведомете се за риска от наводнения за населеното място, в което живеете или работите. Потърсете информация от дежурния по оповестяване в МОН, общината или кметството;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- информирайте се за най-близкото безопасно място, най-късия и безопасен маршрут, по който трябва да се евакуирате;
- ако Вашето жилище, селскостопанска сграда или друг имот се намират в непосредствена близост до река и попадат в заливната ѝ зона, следете прогнозата за времето или нивото ѝ, особено в периоди на обилни валежи или интензивно снеготопене;
- предварително планирайте действия на семейството Ви при наводнение;
- уточнете място за среща на членовете на семейството Ви при роднини или приятели извън района на наводнението и уточнете начина за комуникация помежду си;
- проиграйте евакуацията със семейството от дома Ви и с колегите от работното си място;
- участвайте в организираните тренировки в населеното място или по месторабота;
- поддържайте винаги зареден мобилния си телефон;
- подгответе си предварително и поддържайте „раница за бедствия“ с най-важните за оцеляване материали и средства, поставена на удобно, познато на семейството място.

КАК ДА ДЕЙСТВАМЕ ПРИ РЕАЛНА ОПАСНОСТ ОТ НАВОДНЕНИЕ

- при възникване на опасност за/или наводнение, незабавно позвънете на тел. 112;
- съобщете Вашето име, отчетливо и ясно кажете какъв е проблемът (наводнение, залети площи и др.), има ли пострадали или застрашени хора;
- посочете адреса (град, населено място, квартал, улица, №, близка пряка) и не затваряйте телефона преди оператора;
- при липса на телефон, предупредете в общината или в кметството на най-близкото населено място и на намиращи се в близост хора;
- уведомете Вашите близки, съседни и колеги за опасността.

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

КОГАТО СЕ НАМИРАТЕ В ДОМА СИ

- изключете газта и електричеството;
- поставете на възможно най-високото място, всички по-ценни предмети, вещи, хербициди и химикали;
- вземете „Чантата за оцеляване“;
- задължително вземате личните си документи, ценни вещи, пари (кредитни, дебитни карти), нотариални актове, застрахователни полици и други документи за собственост;
- напуснете дома си по най-бързия начин;
- при невъзможност за напускане на сградата, се преместете на най-горните етажи или на покрива. За положението си съобщете на тел. 112 или известете близките си за своето местонахождение;
- при пристигане на спасителните екипи поддържайте връзка с тях;
- при невъзможност за евакуиране на животните, отворете вратите на помещенията, където са затворени.

КОГАТО СТЕ НАВЪН

- ако се намирате близо до корито на пълноводна река или в дере, незабавно се отдалечете и се придвижете към най-близкото възвишение;
- не заставайте под/над мостове, подлези, надлези и други обекти, от които високата вода може да Ви отнесе;
- не правете опити за пресичане на течащи и залети площи, освен ако сте сигурни, че водата е до коленете ви;
- пресичайте само при спокойна вода;
- не пресичайте бързо течащи и залети площи без да сте подsigурени с помощно въже за преминаване и осигурително въже за тялото;
- не пийте вода от наводнени водоизточници.

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

КОГАТО СТЕ В АВТОМОБИЛ

- при пътуване с МПС е препоръчително да спрете на възможното най-високото и безопасно място и да изчакате спадането нивото на водата;
- не спирайте на/под мостове и надлези, в подлези и други потенциално опасни от заливане с вода обекти и съоръжения;
- не преминавайте през бързо течащи и залети площи, освен ако не сте сигурни, че водата е по-ниска от осите на Вашия автомобил.

ЗА ДА ОГРАНИЧИМ РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ

- в незащитените заливни зони на реките не устройвайте жилищни, селскостопански и други постройки;
- не изхвърляйте строителни и битови отпадъци в коритата на реките; това намалява проводимостта на речното корито;
- не разрушавайте/не пробивайте дигите на реките с цел водовземане за напояване или друга дейност;
- ако живеете близо до река и забележите, че коритото и пространствата под мостовете не са почистени от отпадъци, строителни материали, дървета и други, ако има постройки в заливните зони, сигнализирайте в общината, кметството или в областната администрация.

ПРИ УСЛОЖНЕНА ЗИМНА ОБСТАНОВКА

Бързата промяна на метеорологичната обстановка е характерна за зимния сезон.

- преди да тръгнете на път е необходимо да проверите каква е метеорологичната прогноза;
- при обявен код за опасни явления е добре да се отложи пътуването, ако не е належащо;
- необходимо е да предвидите топло облекло, подходящи обувки и ръкавици при пътуване с влак;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- винаги зареждайте автомобила си с повече гориво отколкото Ви е необходимо за пътуването и избирайте да пътувате по първокласните пътища, тъй като те се почистват с предимство от снегонавяванията;
- шофирайте бавно и внимателно, когато преминавате край сгради, електропроводи и дървета;
- спазвайте указанията на компетентните органи и временната маркировка, поставена от контролните органи и пътните служби;
- ако по време на пътуването се натъкнете на затрупани автомобили, маркирайте мястото и съобщете на органите на КАТ или на пътните служби чрез тел. 112;
- завържете дреха с ярък цвят на най-високата част от автомобила в случай на затъване в навявания от сняг. Избягвайте непрекъснатата работа на двигателя на празен ход, поради опасност от отравяне - гасете го периодично;
- при образуване на колони от задръствания, спирайте на дистанция, която позволява изтеглянето Ви и не използвайте аварийната лента - оставете я свободна за спасителните екипи;
- окажете помощ на изпадналите в беда. Измръзналите части на тялото се разтриват със спирт и леко се масажират;
- не разтривайте със сняг - тялото се преохлажда допълнително и кожата може да се нарани;
- при измръзвания се налага транспортиране на пострадалите до болнично заведение;
- не спирайте да почивате на открито, освен в населени места и крайпътни паркинги и мотели;
- по време на път следете за обстановката по радиото и, ако обстановката се усложни, преустановете пътуването, като спрете в най-близкото населено място;
- в населените места се обърнете за помощ към административните власти на съответното кметство, МВР или пътните служби;
- при бедствено положение следете по радиото указанията на органите за пожарна безопасност и защита на населението;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- когато трябва да се придвижвате пеша, екипирайте се с подходящи обувки, топли дрехи, ръкавици и шапки;
- носете зареден мобилен телефон и фенерче;
- избягвайте да се движите поединично и стойте по далеч от сгради, стълбове и дървета;
- вземете мерки против измръзване на крайниците;
- носете лекарствата, които са Ви предписани от лекар и топли напитки;
- обърнете сериозно внимание на подготовката на автомобила за зимния период - зимни гуми, вериги, въже за теглене, лопата, топли ръкавици и др.;
- не злоупотребявайте със сигналите до тел. 112;
- пренасочване на екипи от различни институции (Агенция „Пътна инфраструктура“, МВР, Спешна помощ) при фалшив сигнал, може да коства човешки живот в реална ситуация;
- не злоупотребявайте със сигналите за непочистена пътна настилка.

ГРЪМОТЕВИЧНИ БУРИ

Всяка година в края на лятото се разразяват гръмотевични бури с мълнии и градушки, които причиняват значителни материални щети, а понякога и човешки жертви. Голям риск има за хората, които работят на открито.

КАКВО ДА ПРАВИТЕ, КОГАТО ВИ НАСТИГНЕ БУРЯ

- ако се намирате сред природата по време на гръмотевична буря, постарайте се да застанете далеч от високи дървета и самотно стърчащи канари;
- при наличие на сух предмет, седнете върху него;
- ако сте на открито, не лягайте и не докосвайте земята с ръце, клекнете, като плътно прилепите нозе, наведете главата си надолу и притиснете колене до гърдите си, със скръстени ръце обхванете глезените на краката, дръжте се на разстояние от съседа си;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- ако сте на колело (велосипед), слезте от него. Не се хващайте и не дръжте метални предмети, те привличат гръмотевиците. Отдалечете се от електропроводите за високо напрежение;
- стойте настрана от метални конструкции, огради, парпети и други метални заграждения;
- подходящи места за подслоняване са дълбоките пещери; застанете най-малко на 3 метра навътре от входа и се старайте да има поне 1 метър свободно пространство от двете Ви страни; не се подслонявайте близо или под надвиснали скални маси;
- ако бурята Ви изненада в река, езеро или басейн незабавно излезте от водата и се отдалечете. В случай че сте с лодка или сърф в морето бързо тръгнете към брега;
- когато се намирате в къща или на работното място, трябва да изключите от мрежата телевизора, кабела от външната антена, компютъра, видеокасетофона и останалите електрически уреди, затворете вратите и прозорците;
- стойте далеч от чешми, балконски врати, прозорци;
- по време на пътуване с автомобил, приберете антената на автомобила;
- ако падне гръм по време на движение, проверете гумите на автомобила, ако са обгорели, могат да се спукат;
- незабавно легнете на земята, ако почувствате изтръпване на части от тялото в резултат на електрическо напрежение;
- за защита от пряко попадане на мълнии се изграждат мълниеприемници и мълниеотводи;
- мълниезащитната инсталация на всяка сграда трябва да бъде периодично проверявана;
- при градушка потърсете незабавно подслон, големите ледени късове могат да Ви причинят травми и наранявания.

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

СМЕРЧ И СИЛНИ ВЕТРОВЕ

Смерчът е не толкова често, но е познато, природно явление за някои райони на страната. Това е атмосферен вихър, който се движи с огромна скорост. Възниква в буреносни облаци, близо до земната повърхност, долната му част наподобява обърната фуния. Води до разрушения, възможни са човешки жертви. Силните ветрове са често явление за територията на страната, в някои случаи при особено голяма скорост на въздушните маси, представлява опасност за хората и може да нанесе материални щети.

НЕОБХОДИМО Е ДА ПРЕДПРИЕТЕ СЛЕДНИТЕ МЕРКИ:

- спазване на строителните норми за постигане по-голяма устойчивост на сградите;
- при възникване на смерч или необичайно силен вятър следете метеорологичните бюлетени, предавани по радиото и телевизията;
- както при всяко природно бедствие, ако сте въщи, изключете тока, водата и газта;
- не оставайте на открито; има опасност от падащи отломки от сградите и други предмети; влезте въщи и затворете плътно вратите и прозорците;
- смерчът засяга най-често покривните конструкции и горните етажи;
- преценете и, ако е необходимо, използвайте за убежище мазето на сградата;
- ако сте далеч от дома си, влезте в обществена сграда, подлез, потърсете сигурен подслон; ако Ви завари на път, спрете автомобила на открито място, далеч от електропроводи, дървета и от надвиснали скални маси, потърсете подслон;
- ако сте на полето или в планината, заемете ниски места и оврази до отминаване на опасността.

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

СНЕЖНИ ВИЕЛИЦИ. ЗАЛЕДЯВАНИЯ И ЛАВИНИ СНЕЖНИ ВИЕЛИЦИ

Снежните виелици и заледяванията са често явление за нашата страна. Характерни са за месеците декември и януари, но могат да се проявят и през останалите зимни месеци. Снежните бури и заледявания довеждат до разрушаване на въздушните комуникации, блокиране на пътищата и е възможно да поставят в рискована ситуация живота на много хора.

ТРЯБВА ДА СЕ ИМАТ ПРЕДВИД СЛЕДНИТЕ МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА

- необходимо е да се следи метеорологичния бюлетин, предаван по радиото и телевизията и, ако не е крайно наложително, отложете пътуването, тъй като част от пътищата ще се окажат затворени поради навявания;
- ако непременно трябва да тръгнете, за предпочитане е да пътувате с влак. Облечете топли дрехи и подходящи обувки и сложете вода и няколко сандвича в чантата си;
- ако все пак решите да тръгнете с автомобил, проверете дали имате достатъчно гориво, въже, лопатка, фенерче и бравичка, гумите трябва да не са много напompани, поставете вериги;
- изберете първокласните пътища, макар и да пътувате повече километри, те се разчистват от навяванията с предимство;
- карайте бавно и внимавайте, когато минавате покрай сгради, електропроводи и дървета;
- спазвайте временната маркировка, поставена от контролните органи и пътните служби;
- ако по пътя се натъкнете на затрупани автомобили, маркирайте мястото и съобщете на тел. 112, органите на „Пътна полиция“, Пътните служби или на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ - МВР;
- в случай, че сте затънали в навявания от сняг, избягвайте работата на двигателя на празен ход поради опасност от отравяне. Гасете го периодично. Завържете дреха с ярък цвят на антената, за да бъдете забелязани;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- окажете помощ на изпадналите в беда, измръзналите части на тялото се разтриват със спирт и леко се масажират; не разтривайте със сняг тялото, защото допълнително се охлажда и може да се нарани кожата;
- при измръзване от I, II, III и IV степен се налага транспортиране на пострадалите до болнично заведение;
- не спирайте да почивате на открито, освен в населени места и крайпътни мотели; ако обстановката се усложнява, преустановете пътуването като спрете в най-близкото населено място;
- когато трябва да се придвижвате пеша, екипирайте се с подходящи обувки и топли дрехи, избягвайте да се движите поединично, движете се далеч от сгради, електропроводи, стълбове и дървета, вземете мерки против измръзване на крайниците;
- носете лекарства и термос с чай или други топли и подсладени напитки; в населените места се обърнете към административните власти, специализираните органи на МВР или пътните служби; следете по радиото указанията на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“.

ЛАВИНИ

Лавините са най-сериозните опасности във високопланинските райони. Те възникват най-често по склоновете със специфичен наклон и неравна повърхност. Напомнят на гигантски водопад, а скоростта на снежните маси може да надхвърли 300 км/ч. Лавинната снежна вълна е в състояние да помете всичко по пътя си.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ, КОИТО СЕ СПАЗВАТ В ПЛАНИНАТА

- преди тръгване на излет в планината трябва да се събере информация за състоянието на снежната покривка и особено за вятъра; запознаването с метеорологичната обстановка и с прогнозите е задължително условие;
- ако има вероятност за лавинна опасност, отложете излета;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- при мъгла има по-голяма вероятност за попадане в лавина, дори на места, където при ясно време това може да се избегне;
- тръгнете на поход с опитен водач-планинар. Водачът на групата трябва да съобщи точния маршрут на близки, хижари и на Планинската спасителна служба; излизането в планината сам е равно на самоубийство, дори най-малкото нещастие може да причини смърт;
- не проявявайте излишна смелост;
- поведението на групата трябва да е подчинено на правилата за сигурност; спазвайте указанията на водача на групата и наложената от него дисциплина; той преценява условията и взема решения, които са задължителни за всички;
- ако има съмнение, че сте попаднали в лавинообразен район, променете маршрута или своевременно се върнете на изходния пункт;
- всеки член на групата подбира дрехи, обувки, лавинен шнур, ски и щеки, които могат да се използват при възникване на лавина; задължително е да се носят допълнителни дрехи, които могат да помогнат при евентуално измокряне или преохлаждане на тялото.

МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА И ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРИ ПОВИШЕНА РАДИОАКТИВНОСТ

Поведение на населението извън 30-километровата зона на АЕЦ „Козлодуй“, както и на населението в зоната в случай, че не е наложително извършването на евакуация:

- измивайте ръцете си старателно, особено преди хранене; къпете се всекидневно;
- дишайте през носа, а при излизане - през маска или навлажнена кърпа;
- при влизане в жилището трябва да събуете обувките и да свалите връхните дрехи, съхранявайте ги отделно;
- децата трябва да останат въщи до изясняване на обстановката;
- затворете прозорците и ги уплътнете добре; проветрявайте само при тихо време и то чрез прозорец, на който сте поставили 3-4 пласта тензух или друго парче плат;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- не метете и не тупайте; почиствайте ежедневно с влажна кърпа; при ползване на прахосмукачка изходящата струя трябва да се филтрира допълнително през мокра кърпа; изпирайте често дрехите и спалното бельо; не сушете на открито;
- съхранявайте хранителните продукти в плътно затворени съдове; следвайте указанията за кулинарната им обработка;
- не предприемайте излети и разходки сред природата,
- ограничете пътуванията, особено по черни и прашни пътища;
- необходимо е често да се мият улиците и тротоарите;
- не метете двора, оросявайте със струя вода тревните площи и обливайте пътеките около къщата си;
- не сядайте на тревата и другите зелени площи;
- не се къпете в открити водоеми;
- не консумирайте хранителни продукти, за които е обявена временна забрана; използвайте наличните консервирани и други трайни хранителни продукти;
- ако се налага пренасяне на храни, поставете ги в найлонови торби;
- запазването на хранителните продукти трябва да става в мазета, затворени килери и ниши или в херметично затварящи се съдове;
- обработвайте и пригответе храните в затворени помещения;
- изключете от менюто си листните зеленчуци и млякото;
- сравнително по-безопасни са оранжерийните плодове и зеленчуци, морковите, картофите, птичето и свинското месо, както и океанската риба;
- използвайте сухо мляко за ежедневното меню на децата;
- замърсените хранителни продукти, които не подлежат на термична обработка, консумирайте само след обилно измиване с вода и допълнително изкисване за 24 часа;
- при готвенето обезкостете и нарежете месото на парчета до 70 г., накиснете го за 24 часа във вода (1:4) и изхвърлете водата, сварете месото и изхвърлете първия бульон;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- вода за питейни и домакински нужди се взема само от закрити, контролирани и разрешени за ползване водоизточници;
- препоръчително е децата да пият предимно минерална вода с ниско съдържание на радон.

МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА И ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ ПРИ "ХИМИЧЕСКО ЗАМЪРСЯВАНЕ"

Сигналът се подава при химическо замърсяване със сиренен вой в продължение на три минути.

По радиото и телевизията се предава неколккратно текстът:

ВНИМАНИЕ!

ВНИМАНИЕ!

ВНИМАНИЕ!

ХИМИЧЕСКО ЗАМЪРСЯВАНЕ!

ХИМИЧЕСКО ЗАМЪРСЯВАНЕ!

ХИМИЧЕСКО ЗАМЪРСЯВАНЕ!

ПОВЕДЕНИЕ ПРИ ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛА

- да се следят информацията за обстановката по радиото и телевизията и да се изпълняват точно указанията на компетентните органи;
- да се извърши херметизация на помещенията, в които се намират хората;
- да се постави памучно-марлена превръзка;
- да се следят указанията от ГДПБЗН - МВР по радиото и телевизията за поведение в условия на химическо замърсяване;
- да се излиза само при крайна необходимост извън сградите с поставени индивидуални средства за защита;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- ако хората са на открито, да се напусне незабавно районът на химическо замърсяване;
- да се постави незабавно носна кърпа, шалче, шапка или друга текстилна материя пред носа и устата;
- да се потърси незабавно спешна медицинска помощ при поява на някои от симптомите;
- да се измият лицето и ръцете обилно с вода след извеждане от района на замърсяване;
- да се направи промивка на носа и устата с разтвор на сода бикарбонат.

ПРИМЕРНО СЪДЪРЖАНИЕ НА РАНИЦА ЗА БЕДСТВИЯ

- бутилирана питейна вода в количества за цялото семейство поне за 3 дни;
- консервирана и суха храна в количества за цялото семейство поне за 3 дни (консервирани храни, сухари, бисквити, сухи сладкарски изделия и др. подобни с удължен срок на годност);
- радио на батерии, добре е да имате и резервни батерии;
- фенерче на батерии, добре е да имате и резервни батерии;
- мобилен телефон и зарядно устройство;
- свирка;
- чаени свещи, кибрит, запалка;
- инструменти - джобно ножче, отварачки за консерви и бутилки, клещи;
- пластмасови или картонени чашки и чинийки, найлонови торбички, тиксо, домакинско фолио, средства за почистване и дезинфекция;
- пакет влажни кърпички и няколко пакетчета носни кърпички, стари вестници;
- спасително фолио за членовете на семейството - не заема място, не тежи, прилага се както в първата медицинска помощ, така и в много дейности на открито. Предпазва от прекомерно висока или ниска околна температура и служи като дъждобран;
- медицински комплект за първа помощ;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- санитарни и прахозащитни маски за членовете на семейството;
- Вашите лекарства, както и тези на членовете на семейството в случай, че сте с хронично заболяване;
- семеен план за бедствие и карта на вашия район.

За да имате надежден семеен план за бедствие е необходимо предварително да сте поговорили със семейството си за видовете бедствия, които се случват най-често и да сте разяснили какво да правите при различните случаи.

Припомнете си как се провежда безопасна евакуация и планирайте как ще се погрижите за домашния любимец.

Препоръчително е да определите две места за сборни пунктове с адреси, които да се намират на безопасни места, както и в близост и в отдалеченост от дома.

Полезно е да се уговорите предварително с близък, живеещ извън Вашия район, който при бедствие да бъде лице за връзка между всички членове на семейството Ви.

Допълнителни материали и средства, необходими по Ваша преценка, за окомплектоване на „Раница за бедствия“:

- водоустойчив пакет с важни семейни документи;
- пари;
- специализирани храни и пелени за кърмачета и др. подобни;
- дрехи за променливо време (топли и леки дрехи);
- хартия и средства за писане;
- книги, игри, пъзели и други за възрастни и за деца.

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ОСНОВНИ ПРАВИЛА ЗА ПЪРВА ПСИХОЛОГИЧНА ПОМОЩ

Извършването на психологическа помощ от неспециалист изисква проява на загриженост и познаване на техниките за общуване с човека в криза.

- в кризисна ситуация пострадалите винаги се намират в състояние на психична възбуда;
- не пристъпвайте към действия веднага. Огледайте се и решете каква помощ е нужна, кой от пострадалите в най-голяма степен се нуждае от нея.
- разкажете на пострадалия какви мерки ще предприемете, за да му окажете помощ;
- помогнете на пострадалия да повярва в собствените си ресурси за справяне;
- дайте възможност на пострадалия да говори. Слушайте го и бъдете внимателни към неговите чувства и мисли;
- преразказвайте позитивното, не оставяйте пострадалия сам;
- привлечете хора от близкото обкръжение на пострадалия за оказване на помощ;
- избягвайте думи, които могат да предизвикат у някого чувство за вина;
- постарайте се да предпазите пострадалия от излишно внимание и разпитване.

ТЕХНИКИ ЗА ЕКСТРЕМНА ПСИХОЛОГИЧНА ПОМОЩ

Когато човек е в екстремна ситуация, могат да се появят следните симптоми:

- апатия;
- ступор;
- двигателна възбуда;
- агресия;
- страх;
- конвулсии;
- плач;
- хистерия.

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

Апатия

У пострадалия се натрупва усещането за умора - не иска нито да се движи, нито да говори, безразличен е, няма сили даже да проявява чувства. Ако човек бъде оставен без подкрепа и помощ в такова състояние, то апатията може да премине в депресия (тежки и мъчителни емоции, пасивно поведение, чувство за вина, усещане за безпомощност пред трудностите и безперспективност).

В състояние на апатия човек може да се намира от няколко часа до няколко седмици.

Основни признаци на апатията са:

- безразлично отношение към околните;
- вялост;
- забавена, с дълги паузи реч. В дадената ситуация :
- поговорете с пострадалия. Задайте му няколко прости въпроса: „Как се казваш?“; „Как се чувстваш?“; „Искаш ли да пиеш вода?“;
- дайте възможност на пострадалия да поспи или просто да полежи;
- ако няма възможност за почивка (произшествието е на улицата, в градския транспорт), тогава трябва да говорите повече с пострадалия, въвличайте го във всички съвместни дейности - да помага на околните, на нуждаещите се от помощ.

Ступор

Ступорът е една от най-силните защитни реакции на организма. Тя настъпва след силни нервни сътресения (взрив, нападение, жестоко насилие), когато човек е загубил в преживяването толкова много енергия, че няма вече сили за общуване с обкръжаващия свят.

Ступорът може да продължи от няколко минути до няколко часа. Затова, ако не се окаже помощ на пострадалия и той бъде в такова състояние достатъчно дълго време, това довежда до физическо изтощение. Тъй като няма контакт с околните, пострадалият не забелязва опасността и не предприема действия, за да я избегне.

Основните признаци на ступор са:

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

- рязко снижаване или отсъствие на произволните движения и реч;
- липса на реакции към външни дразнители (шум, светлина, докосване);
- „заставане“ в определена поза, вцепеняване, състояние на пълна неподвижност;
- възможно напрежение в отделните групи мускули.

В дадената ситуация:

- човек, който е в ступор, може да чува и вижда. Затова му говорете тихо, бавно и отчетливо. Необходимо е с всички средства да предизвикате реакцията на пострадалия и да го извадите от вцепенението.

Двигателна възбуда

Понякога стресът от критични ситуации (взрив, стихийни бедствия) е толкова силен, че човек просто престава да разбира какво се случва наоколо. Той не е в състояние да определи къде е опасността, къде е безопасно и т.н. Човек губи способността да мисли логично и да взема рационални решения.

Основните признаци на двигателната възбуда са:

- резки движения, често безцелни и безсмислени действия;
- прекомерно висока реч или повишаване на речевата активност (човек говори без да спира, понякога абсолютно безсмислени неща);
- често липсва реакция към околните.

В дадената ситуация:

- изолирайте пострадалия от околните;
- говорете със спокоен тон за чувствата, които той изпитва („Иска ти се нещо да направиш, за да приключи това?“, „Ти искаш да избягаш, да се скриеш от случващото се?“);
- не спорете с пострадалия, не задавайте въпроси. Избягвайте фразите с частицата „не“ (например „Не бягай“, „Не размахвай ръце“, „Не крещи“);
- помнете, че пострадалият може да причини вреда на себе си и на другите;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

- двигателната възбуда обикновено трае кратко и може да се смени с нервно треперене, плач, а така също и с агресивно поведение.

Агресия

Агресивното поведение е един от начините, с които човек „отреагира“ на повишеното вътрешно напрежение.

Основните признаци на агресия са:

- раздразнение, недоволство, гняв (дори по незначителен повод);
- проява на физическо насилие;
- обиди;
- мускулно напрежение;
- повишено кръвно налягане.

В дадената ситуация:

- ограничете броя на присъстващите;
- дайте възможност на пострадалия да „изпусне парата“;
- възложете му задача, свързана с високо физическо напрежение;
- демонстрирайте доброжелателност. Даже ако Вие не сте съгласни с пострадалия, не го обвинявайте, а коментирайте неговите действия, иначе агресивното поведение ще бъде насочено към Вас. Например избягвайте констатация от типа: „Какъв човек си ти!“. По-удачно е: „Ти ужасно се ядосваш. Нека се опитаме заедно да намерим изход от тази ситуация“.

Страх

Към основните признаци на страх се отнасят:

- мускулно напрежение (особено на лицевите мускули);
- силно сърцебиене;
- учестено повърхностно дишане;
- понижен контрол над собственото поведение.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Паническият страх и ужас могат да предизвикат желание за бягство, вцепенение или възбуда и агресивно поведение. В тази ситуация:

- сложете ръката на пострадалия върху своята. Това ще бъде за него сигнал: „Аз съм с теб сега, ти не си сам!“;
- накарайте пострадалия да диша дълбоко и равномерно;
- ако пострадалият говори, слушайте го, показвайте заинтересованост, разбиране и съчувствие.

Конвулсии

След екстремна ситуация се появява неконтролируемо нервно потрепване (човек не може по собствено желание да прекрати тази реакция). Основните признаци на даденото състояние са:

- потрепването започва внезапно - веднага след инцидента или след известно време;
- възниква силно потрепване на цялото тяло или отделни негови части (човек не може да държи в ръцете си малки предмети);
- реакцията продължава достатъчно дълго (до няколко часа);
- след това човек се чувства силно отпаднал и се нуждае от почивка.

В дадената ситуация:

- хванете пострадалия за раменете и силно, рязко го разтресете в продължение на 10-15 секунди;
- продължавайте да разговаряте с него, иначе той може да възприеме Вашите действия като нападение.

Плач

Основните признаци на даденото състояние са:

- потрепване на устните;
- наблюдава се усещане за потиснатост.

В дадената ситуация:

- не оставяйте пострадалия сам;

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- слушайте активно и показвайте съчувствие;
- дайте възможност на пострадалия да изрази чувствата си;
- не задавайте въпроси, не давайте съвети. Вашата задача е да изслушате и подкрепите пострадалия.

Хистерия

Основните признаци са:

- запазено съзнание;
- прекомерна възбуда, множество движения;
- речта е емоционално наситена и бърза;
- викове и плач.

В дадената ситуация:

- отстранете зрителите, създайте спокойна обстановка. Останете с пострадалия сами, ако това не е опасно за Вас;
- неочаквано извършете действие, което може силно да го удиви (да хвърлите на земята някакъв предмет, рязко да повишите тон);
- говорете с пострадалия с уверен тон и с кратки фрази.

Екстремните ситуации са свързани със заплахата за живота, променя се образът за света и човек започва да дели живота си на две части - до събитието и след него.

Възниква усещането, че околните не могат да разберат неговите чувства и преживявания. Вследствие на преживяното се появяват чувство на безпомощност, страх от повторение на събитието, разрушаване на илюзията за справедливост на света. В паметта може да се фиксират отделни картини, свързани със събитието и пострадалият отново и отново да си представя най-страшните моменти от случилото се. Негативните преживявания често са съпроводени от чувство за вина, безпомощност, страх и гняв, което е нормална реакция на застрашаващото събитие.

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Библиография:

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ

Обн. ДВ. бр.102 от 19 декември 2006 г., изм. ДВ. бр.41 от 22 май 2007 г., изм. ДВ. бр.113 от 28 декември 2007 г., изм. ДВ. бр.69 от 5 август 2008 г., изм. ДВ. бр.102 от 28 ноември 2008 г., изм. ДВ. бр.35 от 12 май 2009 г., изм. ДВ. бр.74 от 15 септември 2009 г., изм. ДВ. бр.93 от 24 ноември 2009 г., изм. ДВ. бр.61 от 6 август 2010 г., изм. ДВ. бр.88 от 9 ноември 2010 г., изм. ДВ. бр.98 от 14 декември 2010 г., изм. ДВ. бр.8 от 25 януари 2011 г., изм. ДВ. бр.39 от 20 май 2011 г., изм. ДВ. бр.80 от 14 октомври 2011 г., изм. ДВ. бр.68 от 2 август 2013 г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 27 юни 2014 г., изм. и доп. ДВ. бр.14 от 20 февруари 2015 г., изм. ДВ. бр.79 от 13 октомври 2015 г., изм. и доп. ДВ. бр.81 от 20 октомври 2015 г., изм. и доп. ДВ. бр.51 от 5 юли 2016 г., доп. ДВ. бр.81 от 14 октомври 2016 г., доп. ДВ. бр.97 от 6 декември 2016 г., изм. ДВ. бр.13 от 7 февруари 2017 г., изм. и доп. ДВ. бр.97 от 5 декември 2017 г.
<https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135540282>

www.interregrobg.eu

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.